

ETKİNLİK: "Tarih Sahnesinde Ben de Varım!"

Öğrenme Çıktıları:

Öğrencilerin Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde Osmanlı Devleti'nin siyasi, sosyal ve ekonomik durumunu yaşayarak öğrenmelerini sağlamak.

Süre: 2 ders saati

Materyaller: Haritalar, rol kartları, kostüm aksesuarları (şapka, fes, mendil, harita vb.), pano veya dijital sunum araçları

DERSİN AKIŞI

1. Aşama: "Osmanlı'da Bir Gün" (Hareketli Rol Oyunu)

Amaç: Öğrencilerin Osmanlı toplumunun farklı kesimlerinde yaşayan insanların günlük hayatlarını, karşılaştıkları zorlukları ve dönemseller koşulları empati yaparak anlamalarını sağlamak. Böylece dönemin siyasi, ekonomik ve sosyal yapısını daha iyi kavrayarak Mustafa Kemal'in doğduğu dönemin ruhunu hissetmeleri hedeflenir.

Uygulama:

- Öğrencilere, Mustafa Kemal'in doğduğu dönemde Osmanlı toplumunun farklı kesimlerinden insanları canlandıracak roller verilir. (Tüccar, çiftçi, asker, ulema, Osmanlı aydını, köylü, azınlık mensubu, zanaatkâr, Rumeli Türkü vb.)
- Roller için kısa senaryolar oluşturulur:**
 - 1. Osmanlı Tüccarı:** "Dükkanımı açtığımda Avrupa'dan gelen malların çok ucuz olduğunu görüyorum. Benim sattığım ürünler artık pahalı kalıyor. Kapitülasyonlar yüzünden Osmanlı'nın yerli tüccarları zor durumda. Ne yapmalıyım?"
 - 2. Osmanlı Çiftçisi:** "Tarlamı ekiyorum ama vergiler çok yüksek. Ürünlerimi satmakta zorlanıyorum. Avrupa'da makinelerle üretim yapılıyor, biz hâlâ eski yöntemlerle çalışıyoruz. Geleceğim ne olacak?"

- **3. Osmanlı Askeri:** "Sınırlarımız sürekli daralıyor. Komutanlar, Osmanlı ordusunun eskisi gibi güçlü olmadığını söylüyor. Yeni silahlarımız yok, eğitimlerimiz yetersiz. Ülkemizi nasıl savunacağız?"
- **4. Osmanlı Aydını:** "Fransız İhtilali'nin fikirleri Osmanlı toplumunu da etkiliyor. Hürriyet, eşitlik, adalet gibi kavramlar tartışılıyor. Ancak bazı yöneticiler bu fikirlerden korkuyor. Bizler reform yapmazsak Osmanlı nasıl ayakta kalacak?"
- **5. Medrese Öğrencisi:** "Okulumda hâlâ eski usul eğitim alıyoruz. Avrupa'daki öğrenciler yeni bilimleri öğrenirken biz neden geri kaldık? Eğitim sistemimiz değişmeli mi?"
- **6. Rumeli Türkü:** "Balkanlarda yaşayan bizlere baskılar artıyor. Komşularımız artık Osmanlı vatandaşı olmak istemiyor. Güvenliğimiz tehdit altında. Bizi kim koruyacak?"
- **7. Osmanlı Memuru:** "Devletimiz çok borç aldı. Maaşlarımızı geç alıyoruz. Devletin ekonomisini düzeltmek için neler yapmalıyız?"
- **8. Kapitülasyonlarla Mücadele Eden Osmanlı Taciri:** "Avrupa'dan gelen tüccarlar vergi vermeden iş yapıyor, biz ise ağır vergiler ödüyoruz. Bu nasıl adalet? Osmanlı Devleti, yabancılara tanınan bu hakları neden kaldırmıyor?"
- **9. Askerî Okul Öğrencisi:** "Yeni askerî teknikler öğrenmek istiyorum ama okulumuzda hâlâ eski yöntemler öğretiliyor. Osmanlı ordusu modernleşmeli mi?"
- **10. Tarım İşçisi:** "Ailemle beraber büyük bir çiftlikte çalışıyoruz. Çalıştıkça yoksullaşıyoruz çünkü kazancımız çok düşük. Bizim de insanca yaşamaya hakkımız yok mu?"
- *Öğrenciler senaryodaki rollerini birlikte ya da sırayla canlandırır, Tüm sınıf, o dönemde bir Osmanlı kasabasında yaşayan insanlar gibi davranabilir.*

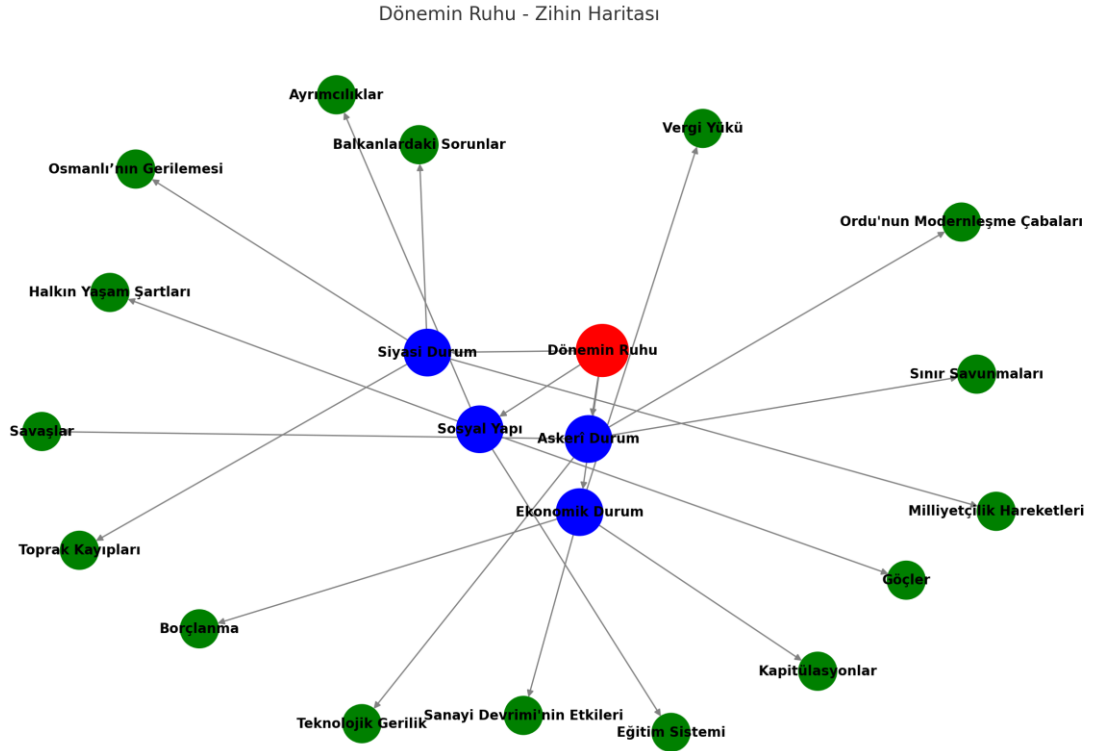
Rolü Olmayan Öğrenciler İçin:

- Rol kartı olmayan öğrenciler, gözlemci olarak etkinliğe katılır.
- Onlardan, her karakterin yaşadığı sorunları analiz etmeleri istenir.
- Etkinlik boyunca notlar alarak, son aşamada yapılacak tartışmaya katkı sağlamaları beklenir.

Tartışma ve Zihin Haritası Çalışması:

- Rol yapma etkinliği tamamlandıktan sonra, "Dönemin Ruhu" üzerine sınıfça bir tartışma yapılır.
- Öğrenciler, Osmanlı toplumunun genel durumuyla ilgili çıkarımlar yapar ve gözlemlerini paylaşır.
- Öğretmen, öğrencilerin düşüncelerini tahtada veya dijital bir platformda bir **zihin haritası** oluşturarak görselleştirir.
- Zihin haritası, Osmanlı Devleti'nin siyasi, ekonomik ve sosyal durumunu özetleyen anahtar kavramları içerecek şekilde yapılandırılır.

Örnek Zihin Haritası:

2. Aşama: "Zaman Makinesi ile 1881'e Yolculuk!"

Uygulama:

- Öğrencilere, "Zaman makinesine bindiniz ve 1881 yılına geldiniz. Ne görüyorsunuz?" sorusu sorulur.
- Gruplara ayrılan öğrenciler, gördükleri dünyayı tasvir eden bir **gazete manşeti** veya **duvar afişi** hazırlar.

Örnek Başlıklar:

- "Osmanlı'da Büyük Ekonomik Kriz!"
 - "Avrupa'da Sanayi Devrimi, Osmanlı'ya Nasıl Yansıdı?"
 - "Balkanlarda Gerilim Artıyor!"
 - Her grup, afişlerini sınıfa sunar ve diğer öğrenciler sorular sorar.
-

3. Aşama: "Mustafa Kemal'in Gözünden Osmanlı" (Yaratıcı Yazma)

- Öğrencilere şu senaryo verilir:
 - "Mustafa Kemal henüz 10 yaşında. Yaşadığı toplumun sorunlarını görüyor ve bir gün çözüm bulmak istiyor."
 - Her öğrenci, **Mustafa Kemal gibi yazılmış bir günlük metin** kaleme alır.
 - **Örnek:** "Bugün mahallemizde bir esnaf kepenk kapattı. Babam, 'Sanayi Devrimi nedeniyle Avrupalılar çok güçlü, biz rekabet edemiyoruz' dedi. Ne yapmalıyım?"
 - Öğrenciler yazdıkları metinleri sınıfla paylaşır.
-

4. Aşama: "Tarih Dedektifleri" (Kahoot veya Sınıf İçi Quiz)

- Öğretmen, **dersin ana noktalarını içeren interaktif bir quiz (Kahoot v.b. gibi) hazırlar.**
 - Sınıf gruplara ayrılır.
 - Öğrenciler, bilgileri **oyun formatında yarışarak** tekrar eder.
-

DERSİN GENEL KAZANIMLARI

- Tarihî olayları canlandırarak öğrenme
 - Ezber yerine yaratıcı düşünme ve empati kurma
 - Oyunlaştırma ile aktif katılım
 - Görsel ve kinestetik öğrenme yöntemleri ile kalıcılığı artırma
-